

ความเชื่อและแบบแผนการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนหญิง พรนภา หอมสินธุ์ และ รุ่งรัตน์ ศรีสุริยเวศน์

Beliefs and Patterns of Alcoholic Drinking Among Female Youth

Pornnapa Homsin* and Rungrat Srisuriyawet

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

Faculty of Nursing, Burapha University, Maung, Chonburi, 20131, Thailand

*Corresponding Author. E-mail address: phomsin09@gmail.com

Received 17 November 2010; accepted 2 March 2011

บทคัดย่อ

การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนหญิงกำลังเป็นปัญหาที่สำคัญในสังคมไทย การวิจัยนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อบรรยายความเชื่อและแบบแผนการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนหญิง เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เจาะลึก และการสนทนากลุ่ม โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลไปพร้อม ๆ กัน รวมผู้ให้ข้อมูลซึ่งเป็นนักศึกษาในสถาบันการศึกษาของรัฐและเอกชนจำนวนทั้งสิ้น 28 คน

ผลการศึกษาพบว่าเยาวชนหญิงส่วนใหญ่เริ่มต้นดื่มเมื่ออายุ 15 ปี โดยมีสาเหตุสำคัญที่ทำให้เริ่มทดลองดื่มคือ 1) ถูกเพื่อนชวนให้ลอง 2) อยากทดลอง 3) เครียด ทุกข์ใจ 4) อยากสนุก เข้าสังคม 5) ความเท่าเทียมกับชาย ทันสมัย สำหรับสาเหตุที่ทำให้ดื่มจนถึงปัจจุบันนั้นคือ 1) ดื่มตามกัน 2) ความสนุกสนาน เข้าสังคม 3) เครียด 4) อยากเรียนรู้สิ่งใหม่ 5) มีเวลาว่างมากเกินไป นอกจากนี้ยังพบว่าเยาวชนหญิงส่วนใหญ่ดื่มในที่ที่อาศัย ดื่มช่วงกลางคืนในวันศุกร์และเสาร์ ดื่มเป็นครั้งคราวและดื่มในปริมาณไม่มากนักในแต่ละครั้ง โดยสามารถหาซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้จากร้านค้าทั่วไป การเลือกชนิดของเครื่องดื่มที่ดื่มคำนึงถึงโอกาส รสชาติ และราคาเป็นหลักเช่น สุรา เบียร์ น้ำผลไม้ผสมแอลกอฮอล์ ค่าใช้จ่ายในการดื่มไม่สูงมากนักเนื่องจากการช่วยกันออกค่าใช้จ่ายกับเพื่อน เยาวชนหญิงทุกคนมีความเชื่อว่าการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ส่งผลกระทบต่อผู้ดื่มทั้งด้านร่างกาย จิตใจและสังคม แต่ในขณะที่เดียวกันก็รับรู้ว่าการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นเรื่องปกติธรรมดาที่ไม่สามารถควบคุมได้และการดื่มก็มีข้อดีเช่นกัน ได้แก่ การได้รับการยอมรับจากเพื่อน ทำให้สนุกสนาน และช่วยผ่อนคลายความเครียด เป็นต้น และให้ข้อเสนอแนะในการป้องกันการดื่มในเยาวชนดังนี้ 1) เยาวชนต้องมีความมั่นใจในตนเองที่จะไม่ดื่มและมีทักษะการปฏิเสธ 2) พ่อแม่ต้องเป็นแบบอย่างที่ดีและเอาใจใส่ดูแลบุตรอย่างใกล้ชิด 3) สถานศึกษาหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่หลากหลายเหมาะสมกับเยาวชนและมีการรณรงค์เผยแพร่ความรู้อย่างต่อเนื่อง ผลการศึกษานี้ทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเยาวชนหญิงที่ลึกซึ้งขึ้นซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาแนวทางป้องกันการดื่มในเยาวชนหญิงต่อไป

คำสำคัญ: แบบแผนการดื่ม เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เยาวชนหญิง

Abstract

Alcoholic drinking among female youth becomes a major problem in the Thai society. As such, the purpose of this qualitative study was to describe beliefs and patterns of female alcoholic drinking. In-depth interviews and focus group interviews were used for data collection. Data were collected and analyzed simultaneously. The total participants were 28 females studying in the government and private educational institutions.

The findings of the study revealed that most female youth started alcoholic drinks at the age of 15 years; the important causes of alcoholic drinking initiation were: 1) friends' persuasion 2) curiosity 3) stress/ suffering 4) social gathering 5) being like a man/ fashionable. For the current drinking that was a habit later on, the significant causes were: 1) to be like friends 2) socializing 3) stress 4) curiosity 5) pastime. As to place and time, most youth drank at their residents, and drank at night especially on Fridays and Saturdays. Most of them drank sometimes and did not drink too much. Alcoholic drinks were available from a liquor store. The types of alcoholic drinks selected mainly depend on occasion, taste, and price. The drinks were for example: whiskey, beer, and punch. The expense of the drinks was shared among friends, it was then not too high. All female youth believed that alcoholic drinks lead to several negative impacts on physical, mental and social. Contrariwise, they perceived that alcoholic drinking was normal and uncontrollable. However, it enabled them to be accepted by peer group, getting fun, and stress relaxing. In addition, they gave the suggestions to prevent youth from alcoholic drinks as follows: 1) youth should have self assertion and refusal skills for not to drink. 2) parents should be a good role model and taking good care of their children, 3) educational institutions or authorities concerned should provide appropriately various kinds of activities and continuously campaign for alcoholic free in school. The study outcomes will enable the authority to understand more about the female youth drinking behavior, and it could be used as a guideline to prevent female youth from beginning to take alcoholic drinks.

Keywords: patterns of alcoholic drinking, alcoholic drinks, female youth

บทนำ

การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนกำลังเป็นปัญหาในสังคมไทย จากผลการศึกษาของสำนักงานสถิติแห่งชาติปี พ.ศ. 2550 ที่ทำการสำรวจพฤติกรรมการดื่มสุราของประชาชนไทยอายุ 15 ปีขึ้นไป พบว่าประชากรไทยดื่มสุรา 14.9 ล้านคนหรือราวร้อยละ 29.3 โดยในกลุ่มเยาวชนอายุ 15-24 ปีพบมีอัตราการดื่มสูงถึงร้อยละ 21.9 เมื่อพิจารณาแนวโน้มความชุกของผู้ที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แบบดื่มประจำเปรียบเทียบกับระหว่างปี พ.ศ. 2539-2550 พบว่ามีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจนในกลุ่มเยาวชนคือกลุ่มอายุ 15-19 ปี โดยเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 4.7 เป็นร้อยละ 8 และกลุ่มอายุ 20-24 ปีเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 15 เป็นร้อยละ 21.6 คิดเป็นเพิ่มขึ้นร้อยละ 44-70 นอกจากนี้ยังมีข้อมูลที่น่าสนใจว่าถึงแม้เพศชายจะยังคงดื่มสุรามากกว่าเพศหญิงประมาณ 6 เท่า แต่เพศหญิงกลับมีอัตราการดื่มที่เพิ่มขึ้นมากกว่าเพศชายถึงกว่า 1 เท่าตัว โดยพบว่าเพศหญิงมีอัตราการดื่มเพิ่มขึ้นร้อยละ 65 ในขณะที่เพศชายเพิ่มขึ้นร้อยละ 33 (บัณฑิต ศรีไพศาลและคณะ, 2551) การเริ่มต้นดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนตั้งแต่อายุน้อยจะทำให้พวกเขามีโอกาสเสี่ยงที่จะกลายเป็นผู้ใหญ่ที่ติดสุราในอนาคต (Anthony & Petronis, 1995; Grant et al., 2001) สถานการณ์ดังกล่าวจึงนับได้ว่าเป็นสัญญาณอันตรายที่บ่งชี้ถึงสภาพความรุนแรงของปัญหาการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเยาวชนหญิงที่กำลังเกิดขึ้น

การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ส่งผลกระทบต่อผู้ดื่มทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจและสังคม องค์การอนามัยโลกระบุไว้ชัดเจนว่าการบริโภคแอลกอฮอล์เป็นสาเหตุของการเกิดโรคถึงกว่า 60 โรค (WHO, 2004) โดยเฉพาะในวัยรุ่นซึ่งได้มีการศึกษาในสัตว์ทดลอง พบว่าการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ในช่วงวัยที่สำคัญนี้จะทำให้เกิดความผิดปกติของสมอง ทักษะในการคิดและความจำในระยะยาว นอกจากนี้ยังส่งผลกระทบต่อ ความสมดุลของฮอร์โมนและต่อมไร้ท่อที่เกี่ยวข้องกับการเจริญเติบโตและพัฒนาการทางเพศด้วย (Clark et al., 2001; Dees et al., 2001 อ้างใน สวัสดิ์ อัสณางค์กรชัยและคณะ, 2551) รวมทั้งการบาดเจ็บจากอุบัติเหตุ การมีโอกาสก้าวเข้าสู่พฤติกรรมที่เป็นปัญหาอื่น ๆ ได้แก่การใช้ความรุนแรง (Swahn et al., 2004) การมีพฤติกรรมทางเพศที่ไม่ปลอดภัย (Cooper, 2002) การใช้สารเสพติดชนิดอื่น (Ellickson et al., 2003) และโดยเฉพาะอย่างยิ่งการตกเป็นเหยื่อทางเพศของเยาวชนหญิง (Champion et al., 2004) เป็นต้น

สังคมไทยมีค่านิยมต่อพฤติกรรมการดื่มที่แตกต่างกันระหว่างเพศชายและเพศหญิง โดยยอมรับ และเปิดโอกาสให้เพศชายสามารถมีพฤติกรรมดังกล่าวได้มากกว่าเพศหญิง ในขณะที่ยังไม่ยอมรับให้ผู้หญิงและเด็กดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ เด็กผู้หญิงจึงถูกควบคุมจากครอบครัวในระดับหนึ่ง (อดิศวร์ หลายชูไทยและอาภา ศิริวงศ์ ณ อยุธยา, 2545) เยาวชนหญิงที่มีพฤติกรรมดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จึงไม่ได้รับการยอมรับโดยทั่วไปและอาจถูก

มองว่าไม่เป็นกุลสตรีที่ดีเป็นการกระทำที่ทำให้เสื่อมเสียทั้งต่อตนเองและครอบครัว แต่เพราะเหตุใดเยาวชนหญิงจึงมีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่เพิ่มมากขึ้น

การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นพฤติกรรมที่มีความซับซ้อนจะต้องอาศัยองค์ความรู้พื้นฐานที่กว้างขวาง อย่างไรก็ตามงานวิจัยเกี่ยวกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเพศหญิงยังมีจำนวนน้อย ส่วนใหญ่เป็นการวิจัยในภาพรวมของทั้งเพศชายและหญิง ไม่ได้มีการศึกษาแบบลงลึกเฉพาะเพศหญิง (อภิรดี จูทะศร, 2550) และในจำนวนดังกล่าวส่วนใหญ่เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ ทำให้เกิดข้อจำกัดของความรู้ความเข้าใจการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเยาวชนหญิงที่เพียงพอต่อการอธิบายปรากฏการณ์ที่กำลังเกิดขึ้น ดังนั้นการศึกษาครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแบบแผนการดื่มแอลกอฮอล์รวมทั้งความคิดความเชื่อเกี่ยวกับการดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนหญิง ในมุมมองและประสบการณ์ของเยาวชนหญิง เพื่อให้เกิดความเข้าใจในความเชื่อและแบบแผนการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนหญิงเพิ่มมากขึ้น อันจะนำไปสู่การหาแนวทางการป้องกันและการแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์และวิธีการ

ผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลเป็นเยาวชนหญิงอายุ 18-22 ปีที่กำลังศึกษาอยู่ในสถานศึกษาทั้งของรัฐบาลและเอกชนในเขตจังหวัดชลบุรี และเป็นผู้มีประสบการณ์การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อยู่ในปัจจุบัน คัดเลือกผู้ให้ข้อมูลด้วยการประชาสัมพันธ์เพื่อหาอาสาสมัคร ร่วมกับการใช้วิธีการบอกต่อ (snowball technique) ขนาดของผู้ให้ข้อมูลเมื่อสิ้นสุดการวิจัยหรือข้อมูลอิ่มตัว มีจำนวนทั้งสิ้น 28 คน

การพิทักษ์สิทธิผู้ให้ข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ได้ผ่านการอนุมัติจริยธรรมการวิจัยจากคณะกรรมการการวิจัยหน่วยงานต้นสังกัด ผู้ให้ข้อมูลได้รับการชี้แจงวัตถุประสงค์ อธิบายวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์หรือการสนทนากลุ่ม การได้รับความมั่นใจในเรื่องการปกปิดข้อมูลเป็นความลับ สิทธิในการปฏิเสธการให้ข้อมูลหรือถอนตัวออกจากการศึกษารวมทั้งการต้องได้รับความยินยอมจากตัวผู้ให้ข้อมูลเป็นลายลักษณ์อักษร (informed consent)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วย (1) ผู้วิจัยเป็นผู้เก็บข้อมูลด้วยตนเอง ซึ่งเป็นผู้ผ่านการอบรมวิจัยเชิงคุณภาพและมีประสบการณ์ในการทำวิจัยเชิงคุณภาพ (2) แนวคำถามในการสัมภาษณ์และสนทนากลุ่ม ซึ่งมีลักษณะเป็นคำถามกว้าง ยืดหยุ่นเพียงพอที่จะปรับได้ตามสถานการณ์และครอบคลุมประเด็นสำคัญ (3) แบบบันทึก ได้แก่ สมุดบันทึกข้อมูลส่วนบุคคล แบบบันทึกการถอดเทป การให้รหัสข้อมูล การสะท้อนคิดของผู้วิจัยรวมทั้งอุปกรณ์ประกอบการสัมภาษณ์ ได้แก่ เครื่องบันทึกเสียง

วิธีดำเนินการเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยและการพิทักษ์สิทธิ์ ตัดต่อผู้ให้ข้อมูลเป็นการส่วนตัวเพื่อนัดหมายตามวัน เวลาและสถานที่ที่ผู้ให้ข้อมูลสะดวก หลังจากนั้นจึงดำเนินการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกจำนวน 20 คนและสนทนากลุ่มจำนวน 8 คนตามแนวคำถามหลักที่มีหลักการในการสัมภาษณ์คือการสร้างความไว้วางใจผ่านสัมพันธภาพที่ดีเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกถึงมุมมองเกี่ยวกับความเชื่อและแบบแผนการตีพิมพ์เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ การสัมภาษณ์แต่ละคนใช้เวลาประมาณหนึ่งถึงสองชั่วโมง ซึ่งส่วนใหญ่ข้อมูลที่ได้มีความสมบูรณ์ในครั้งแรก มีอยู่ 5 คนที่ได้โทรศัพท์ไปสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม การสัมภาษณ์ได้ทำการอัดเทปเสียงและถอดเทป

การวิเคราะห์ข้อมูลและความน่าเชื่อถือของงานวิจัย

ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลไปพร้อม ๆ กับการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) ผู้วิจัยได้เตรียมข้อมูลสัมภาษณ์เชิงลึกที่ได้โดยการถอดเทปคำสัมภาษณ์คำต่อคำ จากนั้นทำการอ่านข้อมูลอย่างละเอียดถี่ถ้วนเพื่อจัดกลุ่มความหมายของเนื้อหา (coding) นำเนื้อหาที่มีกลุ่มความหมายเดียวกันมาสร้างเป็นหัวข้อ (categorizing) และบรรยายรายละเอียดโดยใช้คำพูดของผู้ให้ข้อมูลยืนยันในแต่ละหัวข้อ

ในการสร้างความเชื่อมั่นของข้อมูลเชิงคุณภาพนั้น (trustworthiness) ผู้วิจัยใช้วิธีสร้างความเชื่อมั่นในผลการวิจัย (credibility of the finding) ด้วยการสร้างสัมพันธภาพกับผู้ให้ข้อมูลเพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลเกิดความไว้วางใจ ยินดีเล่ามุมมองต่างๆในทุกแง่มุมและมีการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการที่แตกต่างกันคือใช้การสัมภาษณ์เจาะลึกและการสนทนากลุ่มเพื่อให้ได้ข้อมูลที่หลากหลายครอบคลุมปรากฏการณ์ที่ศึกษาและมีการตรวจสอบข้อสรุปของผลการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูล 2 ราย (member checking) และเอกสารการสรุปผลที่ได้มาซึ่งข้อสรุปผลการสัมภาษณ์เชิงลึกต่างๆได้จัดเก็บไว้อย่างเป็นระเบียบเพื่อสามารถยืนยันที่มาของข้อสรุปได้ (audit trail) (Lincoln & Guba, 1985; Polit & Hungler, 1999)

ผลการศึกษา

จากการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถสรุปผลการศึกษาได้เป็น 3 ส่วนคือ 1) ลักษณะของผู้ให้ข้อมูล 2) แบบแผนการตีพิมพ์เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ และ 3) ความเชื่อเกี่ยวกับการตีพิมพ์เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ลักษณะของผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลมีจำนวนทั้งสิ้น 28 คน มีอายุอยู่ระหว่าง 18-22 ปี อายุเฉลี่ย 20.3 ปี (SD=1.82, median=21) กำลังศึกษาอยู่ในสถานศึกษาของรัฐบาลจำนวน 18 คน และสถาบันการศึกษาเอกชนจำนวน 10 คน มีการศึกษาในระดับปริญญาตรีจำนวน 16 คน ปวส. 12 คน ทุกคนนับถือศาสนาพุทธ ผู้ให้ข้อมูลจำนวน 18 คนอาศัยอยู่กับบิดามารดา 10 คนอยู่หอพักหรือบ้านญาติ และทุกคนมี

พฤติกรรมการตีพิมพ์เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ในปัจจุบัน

ส่วนที่ 2 แบบแผนการตีพิมพ์เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์

จากการสัมภาษณ์เจาะลึกและสนทนากลุ่ม พบว่าเยาวชนหญิงมีแบบแผนการตีพิมพ์ซึ่งอธิบายถึงอายุที่เริ่มทดลองตีพิมพ์ สาเหตุที่เริ่มต้นตีพิมพ์ สาเหตุหรือแรงจูงใจให้ตีพิมพ์จนถึงปัจจุบัน สถานที่ตีพิมพ์ เวลาที่ตีพิมพ์ ความถี่ในการตีพิมพ์ ปริมาณที่ตีพิมพ์ แหล่งที่มาของเครื่องตีพิมพ์ ชนิดของเครื่องตีพิมพ์ บุคคลที่ตีพิมพ์และค่าใช้จ่ายในการตีพิมพ์ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

อายุที่เริ่มทดลองตีพิมพ์

เยาวชนหญิงผู้ให้ข้อมูลมีประสบการณ์เริ่มต้นตีพิมพ์ครั้งแรกในช่วงอายุ 12-21 ปีโดยส่วนใหญ่ ทดลองตีพิมพ์ครั้งแรกเมื่ออายุ 15 ปี (อายุเฉลี่ยที่เริ่มต้นตีพิมพ์ 15.1 ปี) ซึ่งเป็นช่วงอายุที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หรือ 3

สาเหตุที่เริ่มต้นตีพิมพ์

สาเหตุของการเริ่มต้นตีพิมพ์ที่สำคัญคือ ถูกเพื่อนชวนให้ลอง อยากทดลอง เครียดทุกซึก อยากสนุกเข้าสังคม ความเท่าเทียมกับชายและทันสมัย

ถูกเพื่อนชวนให้ลอง

ในช่วงเวลาของการเป็นเยาวชนนี้ เพื่อนมีความสำคัญและมีอิทธิพลอย่างมาก เพราะการทำตามคำชักชวนของเพื่อนย่อมหมายถึงการได้รับการยอมรับจากกลุ่มในฐานะสมาชิกของกลุ่มคนหนึ่ง การเป็นพวกเดียวกันที่ไม่มีความแตกต่างจากคนอื่น ๆ ในขณะที่การปฏิเสธอาจทำให้เพื่อนไม่พอใจ ซึ่งเป็นสิ่งที่เยาวชนไม่ต้องการให้เกิดขึ้น ทั้งการปฏิเสธเพื่อนยังเป็นสถานการณ์ยากลำบากสำหรับเยาวชนที่จะสามารถทำได้

“ตอนนั้นไปเข้าค่ายกับเพื่อน เพื่อนเยอะมากไม่คิดว่าเราจะกินกับมันหรือ พอไปเพื่อนก็บอก ลองดูสิอะไรอย่างเนี่ย เพื่อนพูดว่ามึงตีพิมพ์ให้หนูหน่อยดี อาจมีค่าพูดไม่สุภาพบ้างแต่เราก็ปฏิเสธ ปฏิเสธอยู่หลายครั้งมาก จนเพื่อนพูดประโยคเด็ด..เพื่อนกินหรือเปล่าเราเนาะถ้าเป็นเพื่อนกันก็ตีพิมพ์เพราะทุกคนก็ตีพิมพ์กันหมดแล้ว ถ้าเพื่อนกินแต่เราไม่กินก็เหมือนกับว่าเฮ้ย ทำไมละ ทำไมถึงไม่กินอะไรอย่างเงี้ย เหมือนกับว่าเราจะเป็นคนที่แปลกอยู่คนเดียวในบรรดาเพื่อนของเรา สุดท้ายก็บอกตัวเองว่าตีพิมพ์ก็ตีพิมพ์ นั้นก็เลยเป็นครั้งแรกที่ตีพิมพ์” (ID10:P4L3)

“วันนั้นเป็นวันเกิดเพื่อน ตอนแรกก็ไม่คิดจะตีพิมพ์ ตอนแรกก็ตีพิมพ์แบบซึ่ปกติ แต่ทุกคนก็ตีพิมพ์กันหมด ก็เหลือเราเป็นแกะดำอยู่คนเดียวใช้ไหม เพื่อน ๆ ก็บอกว่าตีพิมพ์ตีพิมพ์นิดนึง ตอนแรกก็ปฏิเสธ ปฏิเสธนานมากจนเหมือนแบบว่าเกรงใจเพื่อนแล้ว กลัวเพื่อนหงุดหงิดไม่พอใจ ทุกคนก็หันมาที่เราคนเดียว...เพื่อนบอกอย่าคิดมาก ไม่มีอันตรายอะไร มีแต่พวกเพื่อนกันเอง สนุก ๆ ทั้งนั้น ก็คงอยากให้เราตีพิมพ์สนุก ๆ เราก็เอาตีพิมพ์” (ID1:P2L20)

ที่น่าสนใจคือพบว่านอกจากเยาวชนหญิงจะถูกชักชวนโดยเพื่อนแล้ว ประมาณเกือบหนึ่งในสี่ของเยาวชนผู้ให้ข้อมูลถูกชักชวนให้ตีพิมพ์โดยบุคคลใกล้ชิดในครอบครัว ได้แก่ พ่อแม่ พี่น้องและญาติ การที่บุคคลดังกล่าวเป็นผู้ชักชวนยอมทำให้เยาวชนมีโอกาสสูงที่จะเริ่มต้นตีพิมพ์เนื่องจากเป็นบุคคลที่เยาวชนให้ความไว้วางใจ เชื่อใจ จึงรู้สึกมั่นใจ

และปลอดภัยที่จะทดลองดื่ม

“บ้านญาติจัดงานเลี้ยงวันเกิดกันแล้วญาติ ๆ กันเค้าบอกว่ากินได้กินเถอะไม่เป็นไรหรอก เราอยู่บ้าน หนูไม่เคยลองเค้าก็บอกให้กินเถอะ ก็กินไปนิดนึง...ญาติเค้าบอกกินให้มันสนุกจะได้สนุกไปด้วยกัน เค้าเห็นเรานั่งเบื่อ ๆ...กินแล้วก็สนุกสนานด้วยกันดี” (ID3:P8L12)

“แม่ชอบดื่ม spy งามแม่... แม่บอกว่าให้ลองดื่มดู คือมันเป็น spy ไม่ได้มีแอลกอฮอล์เยอะมากเกินไปลองดื่มแล้วก็โอเค แต่ไม่ได้ดื่มแบบเมอะอะไร คือดื่มแบบว่าเข้าสังคมมากกว่า” (ID5:P4L28)

อยากทดลอง

ความอยากรู้อยากทดลองเป็นธรรมชาติของเยาวชน เพราะพวกเขาต้องการมีประสบการณ์ใหม่ ๆ ในชีวิต มีลักษณะเด่นในกลุ่ม(เท) ได้เรียนรู้เกี่ยวกับเหล่านีในเรื่องรสชาติ ผลลัพธ์จากการดื่มที่เกิดขึ้น รวมทั้งการได้เห็นแบบอย่างจากคนอื่นทั้งที่เป็นเพื่อน ญาติและผู้ปกครองก็มีส่วนกระตุ้นให้เกิดความรู้สึกอยากทดลองเพื่อเลียนแบบพฤติกรรมดังกล่าว

“เห็นเพื่อนเค้ากินกัน เลยอยากลองบ้าง หนูคิดว่าเกิดมาชาติหนึ่งอยากทำอะไรก็ทำ...ก็เหมือนวัยรุ่นทั่วไปที่อยากลองอยากลอง อยากลองว่ารสชาติเป็นอย่างไร กินแล้วจะเป็นแบบคนอื่นไหม เค้าบอกว่ามันอร่อยดี ..กินแล้วมันเท” (ID12:P7L3)

“คิดว่าพ่อแม่ก็เป็นแบบอย่างของลูกนะ ถ้าลูกเห็นพ่อแม่ลูกก็อยากจะทำตามบ้าง มันเหมือนกับเราในตอนนั้นที่เห็นแม่ดื่มแล้วเราก็อยากจะทำตามแม่” (ID9:P5L10)

เครียด ทุกข์ใจ

เนื่องจากมีความเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอย่างมากกับเยาวชนทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และสังคม ทำให้เกิดความสับสนและต้องการการปรับตัวอยู่ตลอดเวลา ดังนั้นสิ่งต่าง ๆ ที่เข้ามากระทบจึงอาจก่อให้เกิดความเครียดได้ง่าย ความเครียดที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่เป็นความเครียดจากความรัก การเรียน และครอบครัว โดยเชื่อว่าการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จะช่วยบรรเทาความเครียดลงได้ จากการได้เห็นคนอื่นทำหรือมีคนแนะนำให้ดื่ม ถึงแม้จะรับรู้ว่าการดื่มช่วยบรรเทาความเครียดได้เพียงชั่วคราวในระยะเวลานั้น ๆ เท่านั้น

“การดื่มก็มาจากเครียด เรื่องอกหักความรักแน่นอนอยู่แล้ว วัยรุ่นจะมีเรื่องอะไรนอกจากความรัก อกหัก เพื่อนแนะนำให้ดื่มจะได้ลืม ๆ ไปซะ ถึงแม้จะรู้ว่ามันก็ช่วยได้ชั่วคราวเท่านั้นก็ตาม” (ID13:P9L13)

“ก็เหมือนวัยรุ่นทั่วไป เครียดเรื่องเรียนบ้าง เรียนไม่รู้เรื่อง ทำงานส่งไม่ทัน เรื่องความรักบ้าง แล้วก็เรื่องครอบครัวพ่อแม่ไม่เข้าใจ ครอบครัวมีปัญหา ประมาทนี่เห็นเขากินกันก็คิดว่าจะช่วยอะไรได้บ้าง” (ID16:P3L23)

อยากสนุก เข้าสังคม

สาเหตุหนึ่งของการเริ่มต้นดื่มเกิดจากความต้องการจากภายในของเยาวชนหญิงเอง ที่ต้องการความสนุกสนาน การเข้าสังคมซึ่งมองว่าเป็นเรื่องปกติธรรมดาทั่วไป

“ดื่มครั้งแรกตอนไปเที่ยวกลางคืน เค้าก็ดื่มกันทุกโต๊ะ เป็นเรื่องธรรมดาที่เค้าก็ทำกัน ก็คือเหมือนการเข้าสังคม...ก็บาร์ดี สนุกเฮฮาปกติ ตอนนั้นก็ยังไม่ได้คิดอะไร ก็คิดว่าดื่มเพื่อความสนุกสนาน....สนุกกับเพื่อนมากกว่านะ”

(ID2:P7L25)

ความเท่าเทียมกับชายและทันสมัย

เยาวชนหญิงในปัจจุบันใช้การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นเครื่องมือที่แสดงออกถึงความเท่าเทียมกันกับชายและการเป็นคนทันสมัย ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมที่อยู่รอบตัว สะท้อนให้เห็นถึงค่านิยมของเพศหญิงที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมที่ต้องเป็นกุลสตรีที่ดี ไม่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเสี่ยงต่าง ๆ อันจะนำไปสู่ความเสื่อมเสียได้

“วัยรุ่นสมัยนี้พูดได้เต็มปากว่าทัดเทียมกับผู้ชายแล้วมีความต้องการเหมือนกัน และอยากทันสมัย กินเหล้าก็เพื่ออวดให้คนอื่นเห็นว่าฉันก็กินเป็นเหมือนกัน ไม่ใช่เด็ก ๆ ซื่อซื่อ ไม่รู้เรื่องอะไร โลกเขาไปถึงไหนกันแล้ว” (ID7:P4L26)

อย่างไรก็ตาม มี 1 คนที่มีประสบการณ์ของการดื่มครั้งแรกแตกต่างจากคนอื่นคือถูกหลอกให้ดื่ม ดังประสบการณ์ที่เล่าให้ฟังว่า

“เพื่อนเอามาให้ลอง ตอนแรกไม่รู้ ไม่คิดว่าเป็นสเปย์ เพราะตอนนั้นมันมีน้ำแดงแล้วก็น้ำโค้ก เพื่อนมันผสมกัน...ก็เอามากินไป ก็กินไปแก้วนึง พอกินเข้าไปถึงรู้” (ID19:P5L10)

นอกจากนี้จากการบอกเล่าของเยาวชนหญิงยังพบว่าการรับรู้ถึงผลในแง่บวกหรือลบจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จะส่งผลต่อการดื่มในเวลาต่อมาด้วย ดังตัวอย่าง

“หนูรู้สึกว่าพอลองกินแล้วไม่อร่อย ขม มันไม่น่ากินแต่ที่กินเพราะคนอื่นมากกว่า เพื่อนคะยั้นคะยอ เราจำเป็นต้องกิน แบบถ้าให้กินเองก็ไม่กินนะจะกินแค่จิบ ๆ พอเป็นพิธี...จะกินไปทำไมกินก็ปวดหัว อ้วกอีก” (ID4:P9L13)

“อยากกินอีก เพราะนาน ๆ จะได้กินที กินครั้งแรกแล้วรู้สึกดี กินแล้วเหมือนกินน้ำปกติไม่มีอะไรเลย แต่รสชาติมันอร่อยกว่าน้ำอัดลมธรรมดา มันหวาน คุยอะไรก็สนุก ขำตลอด ทำอะไรก็ไม่ค่อยอายเท่าไรเพื่อนก็มีพฤติกรรมแบบเดียวกัน ถ้ามีโอกาสมีคนอื่นเลี้ยงมีคนเอามาให้ดื่มก็อยากกิน” (ID8:P10L23)

สาเหตุหรือแรงจูงใจให้ดื่มจนถึงปัจจุบัน

การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต่อมาจนถึงปัจจุบัน ภายหลังจากการเริ่มต้นดื่มครั้งแรก มีสาเหตุจูงใจให้ดื่มบางประการคล้ายกับการเริ่มต้นดื่มคือ ดื่มตามกัน อยากสนุกเข้าสังคม เครียด อยากเรียนรู้สิ่งใหม่และใช้เวลาว่างมากขึ้นไป แต่อย่างไรก็ตามสาเหตุดังกล่าวมีรายละเอียดที่แตกต่างกันดังต่อไปนี้

ดื่มตามกัน

เยาวชนหญิงผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ให้เหตุผลที่เป็นสาเหตุของการดื่มต่อมาจนถึงปัจจุบันว่าเกิดจากการชักชวนกันดื่มกับเพื่อน ซึ่งมีลักษณะดื่มตาม ๆ กัน เป็นการดื่มเป็นกลุ่มเพื่อจะได้ใช้เวลาอยู่กับเพื่อน การไม่ร่วมดื่มไปกับ

เพื่อน อาจส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน
ลดลงซึ่งเป็นเรื่องที่ไม่อยากให้เกิดขึ้น อย่างไรก็ตามส่วน
ใหญ่เยาวชนหญิงก็พร้อมที่จะดื่มอยู่แล้วโดยผู้ชวนให้ดื่ม
ไม่ต้องคะยั้นคะยอหรือพูดโน้มน้าวมากนัก

“เราก็จะอยู่กับเพื่อนซะส่วนใหญ่ เวลาไปไหนก็จะ
ไปด้วยกัน เทียวด้วยกันดื่มด้วยกัน..ถ้าเราไม่ดื่มให้ได้
เหมือนเพื่อนที่หลังเขาก็จะไม่ชวนเหมือนเคย ...อยากอยู่
กับเพื่อน ดื่มเพื่อนมากกว่า...บางที่เพื่อนก็ชวนกันแบบ
วันนี้ไปเที่ยวกัน ดื่มน้ำเย็น ดื่มน้ำเย็นไปกันแล้ว ไปแดนซ์
เราก็เออไปกัน...” (ID1:P5L12)

“ถ้ายังเป็นวัยรุ่น อยู่กับเพื่อนมันก็หลีกเลี่ยงได้ยาก ถ้า
เราไม่ดื่มก็จะเป็นบ่น ๆมากกว่าแบบโทเซ็ง มาทั้งที่ดื่ม
หน่อยซิวะ นาน ๆที่ไม่เป็นไรหรือหรือไมก็ วันเกิดคุณะวัย
ดื่มหน่อย...ใจลึก ๆ ก็อยากดื่มเองด้วยและเห็นเพื่อน ๆดื่ม
กันก็ทึ่งนึ่งเฉย ๆไม่กินไม่ได้...ก็ดื่มด้วยกัน”(ID19:P9L24)

อยากสนุก เข้าสังคม

เยาวชนหญิงมีการดื่มอย่างต่อเนื่องต่อมาจากการดื่ม
ในครั้งแรกส่วนหนึ่งเนื่องมาจากการต้องการความสุขสนุกสนาน
เป็นการสังสรรค์ร่วมกันในกลุ่มเพื่อนในโอกาสต่าง ๆ เช่น
วันเกิด ฉลองสอบเสร็จ ถือเป็นการเข้าสังคมลักษณะหนึ่ง
ที่ทำให้มีสัมพันธภาพกับเพื่อนและสร้างสัมพันธภาพกับ
เพื่อนใหม่ ซึ่งเยาวชนมองว่าเป็นเรื่องปกติธรรมดา

“สาเหตุที่ดื่มมันก็คือว่าส่วนมากจะเป็นเรื่องของ
ดื่มเพื่อสังสรรค์กับเพื่อน นั่งกินกันแบบนี้ ก็โอกาสแบบวัน
เกิดเพื่อนหรือว่าสอบเสร็จแบบนี้ มันเป็นการเข้าสังคมกับ
เพื่อน ได้คุยไปดื่มไปกับเพื่อนมันก็เฮฮาดี ไม่ต้องคิดอะไร
มากมันก็มีความสุขสนุกสนานดีในกลุ่มเพื่อน” (ID5:P9L10)

“การเข้าสังคม สังสรรค์กับเพื่อน ๆบางครั้งมันก็จำเป็น
ต้องดื่ม เพราะเวลาเจอหน้ากันมันก็ต้องมีกินเหล้า เป็น
เหมือนประเพณีที่เค้าต้องทำสืบทอดกันมา การเข้าสังคม
แบบนี้มันก็ต้องมีบ้างที่เราต้องดื่ม...การเข้าสังคมกับเพื่อนก็
ทำให้รู้จักคนอื่น ๆมากมายคะ ได้เพื่อนใหม่ มันเป็นสิ่งดี
อีกระดับหนึ่งที่ดีสังคมนี้จะต้องอยู่คู่กับมันคะ”(ID2:P10L11)

เครียด

สาเหตุหนึ่งที่ทำให้ดื่มในปัจจุบันคือมีความเครียด ทุกข์
ใจจากความรัก ครอบครัว การเรียน เศรษฐกิจ ทำให้หา
ทางออกโดยการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

“เครียดเรื่องความรักบ้าง เรื่องครอบครัวบ้าง การเงิน
เรื่องแฟน เครียดเรื่องการเรียนแบบนี้ เวลาเซ็ง ๆ ออกหัก
ทะเลาะกับแฟน มีเรื่องเศร้า ๆก็จะไปซื้อ(เหล้า) กินกัน”
(ID5:P9L10)

อยากเรียนรู้สิ่งใหม่

ความอยากรู้อยากเห็นมิได้เกิดขึ้นเฉพาะการเริ่มต้น
ดื่มเท่านั้น แต่การที่เยาวชนหญิงมีความอยากรู้อยาก
รู้เกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างต่อเนื่อง เป็นสาเหตุหนึ่งซึ่ง
ผลทำให้มีการดื่มมาจนถึงปัจจุบัน

“อยากกินอีก อยากลองอีก เพราะไม่ได้กินทุกวัน มัน
เป็นสิ่งที่แปลกกว่าที่เราเคยกินในชีวิตประจำวัน เพราะ
ฉะนั้นเมื่อมีโอกาสก็ลองกินทุกครั้ง” (ID11:P7L3)

“อยากรู้ว่าดื่มเหล้าประเภทนี้แล้วมันเป็นยังไง รสชาติ

มันจะแรงหรืออ่อนกว่าหรือแบบกลมกล่อมแบบว่าไอเคนะ
อยากรู้ด้วยว่าราคาแต่ละอย่างมันแตกต่างกันเพราะอะไร
เพราะว่ารสชาติมันนุ่มกว่าหรือเปล่า...” (ID3:P10L6)

มีเวลาว่างมากเกินไป

เยาวชนหนึ่งคนบอกว่าสาเหตุของการดื่มมาจากการ
มีเวลาว่างมากเกินไป การมีเวลาว่างทำให้เกิดความรู้สึก
เบื่อหน่าย จึงต้องการหากิจกรรมอื่นที่น่าสนใจทำซึ่งนำไปสู่
การดื่มกับกลุ่มเพื่อน

“ก็ไปเที่ยว ไปดื่มสนุก ๆ เพราะตกเย็นไม่มีอะไรทำ อยู่
หอกับเพื่อน เบื่อ ๆก็ชวนกันไปเที่ยวแล้วก็ดื่มจนเคยชิน
ไม่เหมือนช่วงแรกที่มีกิจกรรมรับน้องตลอดตกเย็นจนค่า
มันไม่ว่าง” (ID14:P7L9)

สถานที่ดื่ม

จากคำบอกเล่าของเยาวชนหญิงพบว่า ส่วนใหญ่ดื่มใน
ที่พักอาศัยอาจเป็นหอพัก บ้านเพื่อน บ้านญาติหรือบ้าน
ของตนเอง การดื่มตามร้านอาหารหรือสถานบันเทิงจะเป็น
ในโอกาสพิเศษจริง ๆ ถึงแม้จะรับรู้ว่าการดื่มที่สถานบันเทิง
เช่น ผับจะมีความสุขสนุกสนานมากกว่า ทั้งนี้เพราะต้องการ
ประหยัดค่าใช้จ่ายและการดื่มในที่พักให้ความรู้สึกปลอดภัย
มากกว่า

“ไปเที่ยวกลางคืนก็มีบ้างเหมือนกัน...มันสนุกเพราะ
กินไปแดนซ์ไปฟังเพลงไปไม่ต้องคิดอะไรมาก แต่ส่วนใหญ่
แล้วจะนั่งกินกันอยู่ที่บ้านหรือไมก็หอเพื่อน จะไม่ค่อยออกไป
ข้างนอกเพราะมันสิ้นเปลืองแล้วก็เป็นผู้หญิงไปเที่ยว
กลางคืนก็น่ากลัวเหมือนกันต้องระวังเหมือนกัน เกิดเมากัน
ใครทำอะไรก็ไม่รู้สักอย่าง เขาอาจลวนลามเราได้”
(ID5:P13L10)

เวลาที่ดื่ม

พบว่าเยาวชนหญิงทุกคนให้ข้อมูลตรงกันว่าดื่มใน
ช่วงกลางคืนหลังเลิกเรียนโดยเฉพาะคืนวันศุกร์และเสาร์
เนื่องจากวันรุ่งขึ้นไม่มีการเรียน พวกเขาสามารถพักผ่อนได้
เต็มที่ทำให้ไม่ได้รับผลกระทบจากการดื่ม

“ส่วนใหญ่จะเป็นช่วงกลางคืนประมาณ 3-4 ทุ่มขึ้นไป
ไปคืนวันศุกร์และเสาร์ เข้าไม่มีเรียนก็ไม่มีผลอะไรตื่นสาย
ได้ ถ้าดื่มแล้วต้องไปเรียนเช้าคงไม่ไหว เรียนไม่รู้เรื่อง”
(ID19:P10L23)

ความถี่ในการดื่ม

เยาวชนหญิงทุกคนดื่มเป็นครั้งคราว ไม่พบว่ามี
การดื่มเป็นประจำเกือบทุกวันหรือทุกวัน โดยครั้งหนึ่งดื่มเดือนละ
2-4 ครั้ง อีกครั้งดื่มนาน ๆครั้งตามโอกาสต่าง ๆเช่นวันเกิด
เทศกาล การฉลองต่าง ๆ

ปริมาณที่ดื่ม

เยาวชนหญิงเกือบทุกคนดื่มในปริมาณไม่มาก
ประมาณ 3-5 แก้วต่อครั้ง เพียงเพื่อให้รู้สึกมัน ๆเท่านั้น
เพราะมีวัตถุประสงค์หลักคือความสุขสนุกสนาน เข้าสังคม
ไม่ได้ต้องการเมาจากฤทธิ์ของแอลกอฮอล์ มีเพียง 1
คนที่ดื่มในปริมาณมากจนเมาทุกครั้ง

“โดยส่วนใหญ่แล้วไม่ชอบเมาเหล้า ก็คือเราดื่มแค่พอ
รู้สึกมัน ๆก็พอแล้ว ขวดสองขวด แต่กินกันหลายคน เฉลี่ย
แล้วก็คนละ 3-5 แก้วก็เหมือนกับเรากินเรื่อย ๆสบาย ๆ

จะกินแบบค่อย ๆ ซึม ค่อย ๆ ซึม พอเรารู้ตัวว่ามันโอเคแล้ว พอดี ๆ ก็ไม่กินละ เดียวกินมากกว่านั้นก็ไม่รู้เรื่อง ก็จะกลายเป็นไม่สนุกไปเลย กลายเป็นลืมไป” (ID5:P15L5)

แหล่งที่มาของเครื่องดื่ม

การเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนหญิงทำได้โดยง่าย สะดวกเพราะสามารถหาซื้อได้ทั่วไปตามร้านค้า และสถานบันเทิงที่ไปเที่ยวและบางโอกาสมีคนอื่นซื้อให้ดื่ม

“ก็ไปซื้อมาคะ เพราะว่าแถวบ้านจะมีร้านที่จำหน่ายของพวกนี้อยู่แล้ว ซื้อหาได้ทั่วไปตามร้านโชห่วย ถ้าไปเที่ยวที่ผับหรือร้านอาหารก็มีขายอยู่แล้วที่นั่น บางทีพี่ก็ซื้อมาให้” (ID9:P12L20)

ชนิดของเครื่องดื่ม

จากการพูดคุย เยาวชนหญิงเกือบทุกคนได้มีโอกาสดื่มเครื่องดื่มประเภทต่าง ๆ ที่หลากหลายทั้งสุราไทย เช่น แสงโสม หงษ์ทอง เบียร์และเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ผสมน้ำผลไม้ และมักดื่มสุราต่างประเทศเฉพาะในโอกาสพิเศษ ทั้งนี้โดยคำนึงโอกาส รสชาติและราคาเป็นหลัก

“ชอบกินเหล้ามากกว่า แต่กินเบียร์ด้วย ไม่ได้เลือกมากมีอะไรก็กินอย่างนั้น เบียร์เนี่ยมันจะขม ๆ แต่ว่าถ้ากินเหล้า เนี่ยมันกินได้นานกว่าเบียร์ เบียร์กินแป๊บเดียวมันก็หมดคือแบบว่าเราเน้นนั่งสังสรรค์คุยกัน เราไม่ได้แข่งกันดื่มนะก็คือนั่งเน้นนาน ๆ ค่ะก็คือกินเหล้าก็จะดีกว่า... ชอบแสงโสมเพราะรู้สึกว่ามันไม่แรง แล้วรสชาติมันหวาน ราคาไม่แพงซื้อขวดเดียวกินได้เป็นสิบ” (ID2:P18L10)

บุคคลที่ดื่มด้วย

เยาวชนหญิงทุกคนดื่มกับเพื่อนเป็นส่วนใหญ่มีเพียงบางครั้งที่ดื่มกับญาติพี่น้องหรือคนอื่น ๆ เพราะการดื่มร่วมกันเป็นกลุ่มทำให้เกิดความสนุกสนาน การดื่มคนเดียวสะท้อนว่าบุคคลนั้นมีปัญหาที่หนักมาก

“ถ้าให้ดื่มเหล้าคนเดียวเนี่ยไม่ชอบ ก็ไม่ชอบ แบบว่าชอบดื่มกับเพื่อน ดื่มคนเดียวไม่เห็นสนุกตรงไหน คงต้องมีปัญหาหนักจริง ๆ แลละถึงต้องดื่มคนเดียวในห้องเพราะไม่อยากให้ใครเห็น” (ID9:P13L22)

ค่าใช้จ่ายในการดื่ม

ค่าใช้จ่ายในการดื่มแต่ละครั้งโดยเฉลี่ยประมาณ 200-400 บาท ซึ่งเยาวชนหญิงรับรู้ว่าจะไม่ไ้เป็นการสิ้นเปลืองมากนักเนื่องจากไม่ได้ดื่มเป็นประจำทุกวัน ทุกครั้งที่ดื่มก็มีการช่วยกันออกค่าใช้จ่ายกับเพื่อนและบางครั้งก็ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายเพราะคนอื่นจัดหาเครื่องดื่มให้ดื่ม

ส่วนที่ 3 ความเชื่อเกี่ยวกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

เยาวชนหญิงทุกคนเชื่อว่าการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ส่งผลเสียต่อผู้ดื่ม ได้แก่ ผลกระทบต่อสุขภาพที่ก่อให้เกิดอาการทางกายหรือความเจ็บป่วย เช่น โรคกระเพาะ โรคตับ คลื่นไส้อาเจียน มีน้ตึรยะทำให้เรียนไม่รู้เรื่อง ผลกระทบทางจิตใจและสังคม ได้แก่ การขาดสติ เกิดการทะเลาะวิวาท เสียภาพลักษณ์ของผู้หญิงที่ดี นำไปสู่พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและอุบัติเหตุ รวมทั้งเป็นการสิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย และในขณะที่เดียวกันเยาวชนหญิงก็เชื่อว่าการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นเรื่องปกติทั่วไปในสังคม

ไทยปัจจุบัน และการดื่มก็มีผลต่อหลายประการ ได้แก่ การได้รับการยอมรับจากกลุ่มเพื่อน การทำได้เช่นเดียวกับเพื่อน การสังสรรค์เข้าสังคม ความสนุกสนาน ช่วยคลายเครียดและดูทันสมัย

“ก็มองเป็นเรื่องปกตินะ เพราะว่าส่วนมากเลยทุกคนก็ดื่มกันอยู่แต่ว่าจะดื่มมากหรือน้อยแค่นั้น เป็นเรื่องปกติที่วัยรุ่นตอนนี้ทุกคนหันมาให้ความสนใจ.... มันไม่ได้ก็รู้แต่ก็ยังไม่กินละ อยากกินก็ต้องมีบ้าง กินแล้วมันเพลิน เจอคนโน้นเจอคนนี่คือสังคมจะกว้างขึ้นกว่าอีกกลุ่ม...เราไปกับเพื่อนมันก็ไม่เสียหายอะไร คือเรารู้ตัวเราเองว่าเราแค่ไหนลิมิตแค่ไหน ออกไปสนุกก็มีบ้าง... แต่เป็นผู้หญิงดื่มก็เสียภาพพจน์เหมือนกัน ผู้หญิงควรดูเรียบร้อยอ่อนหวาน มันดูเสียไปหมด ถ้าพูดรุนแรงคนอื่นอาจจะมองเป็นผู้หญิงไม่ดีไปเลย” (ID3:P18L19)

“ก็คิดว่ามันไม่ใช่เรื่องเสียหายอะไร ถ้าเราดื่มแล้วไม่ทำให้ใครเดือดร้อน เราก็รู้ว่ามันไม่ดีต่อสุขภาพ เมมาแล้วมีเรื่องอะไรอย่างนี้ เวลาเมาเจอกันที่เที่ยวก็เอาผู้หญิงกลับไปบ้านด้วย มีเยอะมากผู้หญิงเดี๋ยวนี้เปลืองตัวกันเยอะ... เสียเงินเสียทองด้วย..แต่การดื่มมันเป็นส่วนหนึ่งของชีวิต ความสนุกสนาน ทำให้เราสนุกมากกว่าเดิม...เป็นที่พึ่งยามเสียใจ” (ID12:P13L18)

นอกจากนี้เยาวชนทุกคนมีความคิดเห็นต่อการป้องกันหรือลดการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเยาวชนว่าเป็นเรื่องที่ทำได้ยากหรืออาจทำไม่ได้เพราะวัยรุ่นหรือเยาวชนเป็นวัยของการอยากเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ตัววัยรุ่นเองจึงอยากทดลองดื่มอยู่แล้วตามธรรมชาติ รวมทั้งสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัวได้แก่เพื่อน ครอบครัวและสังคมย่อมมีอิทธิพลต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนเป็นอย่างมาก เยาวชนจึงรู้ว่าการป้องกันการดื่มทำได้ยากและมองว่าการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นเรื่องปกติไม่ใช่ปัญหาที่ต้องวิตกกังวลหรือหาแนวทางแก้ไข

“ให้ไปลดเธอ แล้วจะกินอะไรละ ลดทำไม ลดยังงี้ดีละ คือเรายังเป็นวัยรุ่นอยู่ มันก็ยาก จะไปแก้งังก็แก้งังไม่ได้ ไม่น่าจะได้ เพราะว่าทุกคนต้องเจอสิ่งนี้ เจอสังคมเพื่อน ยังไงก็ต้องชวนกินวันเกิด เพื่อนแนะนำก็กินก็คง (ปฏิเสธ) ยากด้วย” (ID5:P20L16)

“มันยากคะ ถ้าป้องกันมันน่าจะเกิดจากสิ่งแวดล้อมด้วย ถ้าพ่อแม่กินเหล้าอยู่อย่างเนี่ยโอกาสใกล้ชิดมันมีเยอะ บางคนมีรุ่นพี่ซื้อให้... ถึงอย่างไรก็ตามวัยรุ่นนั้นอยากรู้อยากลองตลอดเวลา หนูว่าหาทางแก้ก็ยากนะนอกจากเลิกผลิตถึงจะไม่มีคนกิน” (ID13:P15L20)

อย่างไรก็ตามเยาวชนหญิงได้ให้ข้อเสนอแนะในการป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไว้ว่าการป้องกันการดื่มที่สำคัญที่สุดคือ 1) ตัวของเยาวชนเองที่ต้องมีจิตใจที่เข้มแข็ง มีความเชื่อมั่นตนเองว่าจะไม่ดื่ม มีทักษะการปฏิเสธเพื่อนที่ชักชวนให้ดื่ม และมีการตั้งเป้าหมายในชีวิตที่ชัดเจน 2) ครอบครัว โดยพ่อแม่ต้องเป็นต้นแบบที่ดีให้กับบุตร เอาใจใส่ดูแลบุตรอย่างใกล้ชิดโดยไม่เข้มงวดหรือปล่อยปละละเลยจนเกินไป 3) สถานศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรจัดอบรมเกี่ยวกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพื่อสร้าง

ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องและเสริมสร้างทักษะที่สำคัญให้แก่เยาวชนในการไม่ดื่ม มีการจัดกิจกรรมต่างๆ ให้เยาวชนได้มีโอกาสเข้าร่วมเพื่อเบี่ยงเบนความสนใจจากการดื่มและเป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ รวมทั้งการจัดโครงการณรงค์และเผยแพร่ความรู้อย่างต่อเนื่องผ่านสื่อต่างๆ ที่มีรูปแบบหลากหลายและดึงดูดความสนใจเพื่อสร้างค่านิยมที่ถูกต้องแก่เยาวชน

อภิปรายผลการศึกษา

ผลการศึกษาพบว่าเยาวชนหญิงเริ่มดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่อายุเฉลี่ย 15.1 ปี ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของพรนภา หอมสินธุ์และรุ่งรัตน์ ศรีสุริยเวศน์ (2552) ที่พบว่าเยาวชนหญิงที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 และนักเรียนอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีการเริ่มต้นดื่มที่อายุเฉลี่ย 15 ปี และใกล้เคียงกับผลการศึกษาของสาวตรี อัจฉางค์กรชัยและคณะ (2551) ที่พบว่าเยาวชนหญิงในระดับชั้นมัธยมศึกษาของประเทศไทยเริ่มต้นดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่อายุเฉลี่ย 14 ปี รวมทั้งการศึกษาของภัทรวดี ชุมพลวีระพงษ์ (Chumpolweerapong, 2005) ที่พบว่านักเรียนอาชีวศึกษาหญิงของจังหวัดระยองมีการเริ่มต้นดื่มเมื่ออายุเฉลี่ย 16 ปี เป็นที่น่าสนใจว่าเมื่อเปรียบเทียบกับอายุเฉลี่ยการเริ่มต้นดื่มของเยาวชนหญิงกับการเริ่มต้นดื่มของเยาวชนชายจากการศึกษาของพรนภา หอมสินธุ์และรุ่งรัตน์ ศรีสุริยเวศน์ (2552) พบว่าเยาวชนชายมีอายุเฉลี่ยของการเริ่มต้นที่ 14.6 ปี ซึ่งใกล้เคียงกับการเริ่มต้นดื่มของเยาวชนหญิงในการศึกษาครั้งนี้ ข้อมูลดังกล่าวสะท้อนให้เห็นปัญหาการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเยาวชนหญิงและความรุนแรงของปัญหาที่กำลัเพิ่มมากขึ้นในอนาคต

การชักชวนให้ดื่มของเพื่อนเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เยาวชนหญิงทดลองดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การชักชวนของเพื่อนเป็นความกดดันโดยตรงที่มีต่อเยาวชน ซึ่งถือเป็นสถานการณ์ที่ยากสำหรับเยาวชนที่จะปฏิเสธ พวกเขาจึงมักยอมรับคำชักชวนนั้นถึงแม้ไม่ต้องการดื่มก็ตาม ทั้งนี้เพราะต้องการการยอมรับในฐานะสมาชิกคนหนึ่งของกลุ่ม (Berndt, 1996) การทำตามความต้องการของเพื่อนเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้เขาไม่ต้องถูกโดดเดี่ยวและยังคงมีตัวตนอยู่ในกลุ่มเพื่อน (Gordon, 1986) การมีพฤติกรรมที่สร้างการยอมรับในกลุ่มเพื่อนเป็นการประนีประนอม เพื่อมิให้ความขัดแย้งและทำให้พวกเขาเกิดความมั่นใจมากขึ้น ถึงแม้ว่าพฤติกรรมหลายอย่างในกลุ่มเพื่อนจะเป็นพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้องก็ตาม (ปรีชา เกตุทัต, 2529 อ้างในประภาเพ็ญสุวรรณ, 2541) ด้วยเหตุผลดังกล่าวการชักชวนของเพื่อนจึงส่งผลต่อการเริ่มต้นดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชน อย่างไรก็ตามการชักชวนของเพื่อนไม่ได้มีอิทธิพลต่อเยาวชนเฉพาะการเริ่มต้นดื่มเท่านั้นแต่ยังเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เยาวชนหญิงมีการดื่มต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบันด้วย ทั้งนี้เพราะวัยรุ่นซึ่งมักมีกิจกรรมส่วนใหญ่ร่วมกับกลุ่มเพื่อน พวกเขาจึง

มีโอกาสเห็นพฤติกรรมการดื่มของเพื่อนในกลุ่มอยู่ตลอดเวลา ทำให้มีโอกาสดื่มเหมือนเพื่อนในลักษณะดื่มตามๆ กันตามทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมเชิงพุทธิปัญญา (social cognitive theory) เชื่อว่าการสังเกตโดยตรงที่ทำให้เห็นพฤติกรรมของบุคคลที่มีนัยสำคัญ (significant others) โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อนสนิท จะทำให้เกิดพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงแบบในลักษณะทำตามๆ กันได้ (Bandura, 1986) จะเห็นได้ว่าเพื่อนมีอิทธิพลอย่างยิ่งทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการดื่มของเยาวชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเยาวชนหญิงซึ่งมีโอกาสตกอยู่ภายใต้อิทธิพลจากเพื่อนดังกล่าวมากกว่าเยาวชนชาย (Pope et al., 1994)

นอกจากนี้ยังพบว่าสาเหตุสำคัญอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องทำให้เยาวชนทดลองดื่มหรือดื่มต่อมาจนถึงปัจจุบันได้แก่ความอยากรู้อยากทดลองของตนเอง ความเครียด ความอยากสนุกสนานเข้าสังคมและทันสมัย สอดคล้องกับการศึกษาที่ผ่านมาทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ (Chumpolweerapong, 2005; Harrell & Karim, 2008; Griffin et al., 2003; Piko, 2007; Sneed et al., 2001; Yeh & Chiang, 2005; Yeh et al., 2006) จากการศึกษาพบว่าเยาวชนหญิงเกือบทั้งหมดดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในปริมาณไม่มากนักในแต่ละครั้ง สอดคล้องกับการศึกษาของ Nolen-Hoeksema (2004) ที่พบว่าอารมณ์ความรู้สึกเป็นเหตุจูงใจสำคัญสำหรับผู้หญิงในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ซึ่งแตกต่างจากผู้ชายที่ต้องการให้เกิดอาการเมาจากฤทธิ์ของแอลกอฮอล์มากกว่าเพศหญิง นอกจากนี้ด้วยลักษณะทางชีวภาพยังเป็นข้อจำกัดในการดื่มสำหรับเพศหญิงด้วย เพราะเพศหญิงมีการกระบวนการเผาผลาญในร่างกายอย่างช้าๆ ทำให้มีการดูดซึม แอกอฮอล์อย่างค่อยเป็นค่อยไปเข้าสู่กระแสเลือด รวมทั้งการมีปริมาณเอ็นไซม์ที่ทำหน้าที่ขจัดแอลกอฮอล์ในกระเพาะอาหารน้อยและเพศหญิงยังมีปริมาณน้ำในร่างกายน้อยกว่าทำให้มีความเข้มข้นของแอลกอฮอล์ในเลือดสูง เพศหญิงจึงได้รับผลกระทบจากการดื่มเช่นเดียวกับเพศชายโดยไม่จำเป็นต้องดื่มในปริมาณมากเท่ากับเพศชาย (Kerr-Correa et al., 2007) และเพศหญิงเกือบทุกคนดื่มเป็นครั้งคราวเท่านั้น ทั้งนี้เนื่องจากค่านิยมของสังคมและวัฒนธรรมทั้งในประเทศทางตะวันออกเฉียงและตะวันตกที่ยอมรับการดื่มในเด็กผู้ชายมากกว่าเด็กผู้หญิง (Yeh, et al., 2006) และเพศหญิงถูกคาดหวังให้รู้จักที่จะควบคุมตนเองมากกว่าเพศชาย (Strunin, 1999) รวมทั้งโดยทั่วไปแล้วเด็กผู้หญิงจะได้รับการอบรมสั่งสอนในเรื่องการดื่มจากผู้ปกครองด้วย (Hawkins et al., 1997) สิ่งเหล่านี้เปรียบเสมือนเป็นการควบคุมพฤติกรรมดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในระดับหนึ่ง

เยาวชนหญิงส่วนใหญ่ดื่มในที่พักทั้งที่เป็นของตนเองและเพื่อนสอดคล้องกับการศึกษาที่ผ่านมา (Yu, 1997) การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จัดเป็นพฤติกรรมกลุ่มเนื่องจากไม่พบว่ามีคนดื่มคนเดียวแต่จะดื่มกันเป็นกลุ่ม และชนิดของแอลกอฮอล์ที่ดื่มก็มีความหลากหลายทั้งสุราไทย เบียร์ เครื่องดื่มน้ำผลไม้ผสมแอลกอฮอล์ขึ้นอยู่กับโอกาส ราคา และรสชาติเป็นหลักการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของ

เยาวชนหญิงจึงมีลักษณะเป็นเพียงเครื่องมือที่ทำให้เกิดการรวมกลุ่มกันระหว่างเพื่อน เพื่อความสุขสนุกสนานร่วมกัน โดยมีได้ต้องการผลลัพธ์อันเกิดจากฤทธิ์ของแอลกอฮอล์อย่างแท้จริงและการดื่มมิได้เกิดจากเงื่อนไขหรือสาเหตุใดเพียงสาเหตุหนึ่ง แต่อาจเกิดขึ้นพร้อม ๆ กันหลายสาเหตุซึ่งมีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กัน ที่สำคัญคือประสบการณ์การดื่มจากการดื่มครั้งแรกทั้งในด้านบวกและลบมีส่วนสำคัญในการสร้างค่านิยมหรือการให้คุณค่ากับการดื่มของเยาวชนในเวลาต่อมาและจะเห็นได้ว่าถึงแม้เยาวชนหญิงจะมีความเชื่อถึงผลเสียที่เกิดขึ้นจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากมายทั้งด้านปัญหาสุขภาพ การเรียน ความสิ้นเปลือง เป็นต้น แต่เยาวชนก็ยังเชื่อว่าการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นเรื่องปกติธรรมดา แก้ไขได้ยากและไม่เห็นความสำคัญในการหาแนวทางแก้ไขเพื่อลดปัญหาดังกล่าวทำให้เยาวชนเกิดการรับรู้ว่าการดื่มเครื่องดื่มและผลลัพธ์จากการดื่มเป็นเรื่องที่ต้องปล่อยให้เกิดขึ้นไม่สามารถควบคุมได้ (Kuther, 2002) สอดคล้องกับผลการศึกษาของเจอร์ราร์ดและคณะ (Gerrard et al., 1996) ที่พบว่าความตระหนักถึงผลกระทบทางลบของการมีพฤติกรรมเสี่ยง เช่น การดื่มเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ไม่สามารถป้องกันการมีพฤติกรรมเสี่ยงดังกล่าวในเยาวชนได้

สรุปผลการศึกษาข้อเสนอแนะ

ผู้ให้ข้อมูลเป็นเยาวชนหญิงอายุ 18-22 ปีที่กำลังศึกษาอยู่ในสถานศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนในเขตจังหวัดชลบุรี และเป็นผู้มีประสบการณ์การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อยู่ในปัจจุบัน จำนวนทั้งสิ้น 28 คน มีแบบแผนการดื่มคือเริ่มต้นดื่มเมื่ออายุ 15 ปี สาเหตุสำคัญที่ทำให้เริ่มทดลองดื่มคือ 1) ถูกเพื่อนชวนให้ลอง 2) อยากทดลอง 3) เครียด ทุกข์ใจ 4) อยากสนุก เข้าสังคม 5) ความเท่าเทียมกับชาย ทันสมัย สำหรับสาเหตุที่ทำให้ดื่มจนถึงปัจจุบันคือ 1) ดื่มตามกัน 2) ความสนุกสนาน เข้าสังคม 3) เครียด 4) อยากเรียนรู้สิ่งใหม่ 5) มีเวลามากเกินไป ส่วนใหญ่ดื่มในที่พักอาศัย ดื่มช่วงกลางคืนในวันศุกร์และเสาร์ ดื่มเป็นครั้งคราวและดื่มในปริมาณไม่มากนักในแต่ละครั้ง สามารถหาซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มาดื่มได้จากร้านค้าทั่วไปโดยค่านึงถึงโอกาส รสชาติและราคาเป็นหลัก ค่าใช้จ่ายในการดื่มแต่ละครั้งไม่สูงมากนัก นอกจากนี้ยังพบว่าเยาวชนหญิงมีความคิดความเชื่อว่าการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ส่งผลกระทบต่อผู้ดื่มทั้งด้านร่างกายจิตใจและสังคม แต่ในขณะที่เดียวกันก็รับรู้ว่าการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นเรื่องปกติธรรมดาที่ไม่สามารถควบคุมได้และการดื่มก็มีข้อดีเช่นกันและให้ข้อเสนอแนะแนวทางป้องกันการดื่มในเยาวชนโดยเยาวชนต้องมีความมั่นใจในตนเองที่จะไม่ดื่มและมีทักษะการปฏิเสธ พ่อแม่ต้องเป็นแบบอย่างที่ดีและเอาใจใส่ดูแลบุตรอย่างใกล้ชิด รวมทั้งการจัดกิจกรรมต่างๆ การณรงค์เผยแพร่ความรู้ของสถานศึกษาหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง

เนื่องจากเพื่อนมีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อเยาวชน ดังนั้น

การสร้างความตระหนักถึงอิทธิพลดังกล่าว และการพัฒนาให้เยาวชนมีทักษะในการปฏิเสธจึงเป็นเรื่องสำคัญ การให้ความรู้เชิงประจักษ์ผ่านกิจกรรม สื่อที่มีรูปแบบหลากหลายน่าสนใจและมีความต่อเนื่องตลอดทั้งปี ทั้งในสถานศึกษาและสาธารณชนจะช่วยให้เยาวชนมีความเข้าใจลึกซึ้งขึ้นถึงผลเสียของการดื่มเครื่องดื่มก่อเกิดการปรับเปลี่ยนทัศนคติและค่านิยมที่ถูกต้องเกี่ยวกับดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และเนื่องจากประสบการณ์ที่ได้รับจากการดื่มครั้งแรกส่งผลต่อการดื่มในเวลาต่อมา การป้องกันมิให้เยาวชนเริ่มต้นดื่มจึงเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่ง พ่อแม่ผู้ปกครองเองก็ควรได้รับการชี้แจงทำความเข้าใจถึงบทบาทที่ควรเป็นแบบอย่างที่ดีแก่บุตรหลาน เพราะการได้เห็นพฤติกรรมกรรมการดื่มของผู้ปกครองทำให้เยาวชนรับรู้คุณค่าของการดื่มและเลียนแบบพฤติกรรมได้ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องโดยเฉพาะอย่างยิ่งสถานศึกษาควรมีบทบาทในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่หลากหลายเพื่อให้เยาวชนมีการใช้เวลาว่างที่มีประโยชน์ลดโอกาสเสี่ยงในการก้าวเข้าสู่พฤติกรรมกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สำหรับข้อเสนอแนะในการศึกษาต่อไปนั้น เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้ให้ความสนใจที่ตัวเยาวชนเป็นหลักมิได้ศึกษาครอบคลุมถึงพื้นฐานครอบครัวและการอบรมเลี้ยงดูซึ่งย่อมส่งผลต่อความคิดความเชื่อของเยาวชนในปัจจุบัน งานวิจัยต่อไปจึงควรทำการศึกษาในประเด็นดังกล่าว และควรศึกษาเชิงลึกในกลุ่มเยาวชนที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ด้วยเพื่อค้นหาปัจจัยเชิงป้องกัน (protective factors) ทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจปัจจัยต่างๆ อย่างครอบคลุมมากยิ่งขึ้นอันจะนำไปสู่การหาแนวทางป้องกันการดื่มในเยาวชนที่มีประสิทธิภาพต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

คณะผู้วิจัยขอขอบคุณคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาผู้ให้ทุนสนับสนุนการวิจัยครั้งนี้และผู้ให้ข้อมูลทุกท่าน

เอกสารอ้างอิง

บัณฑิต ศรไพศาลและคณะ. (2551). รายงานสถานการณ์สุราประจำปี พ.ศ.2551. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา.

ประภาเพ็ญ สุวรรณ ลักษณ์า เต็มศิริกุลชัย ภรณ์ วัฒนสมบุรณ์ และ ณัฐกมล ชาญสาธิตพร. (2541). การศึกษาพฤติกรรมและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเยาวชนไทย. คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.

พรนภา หอมสินธุ์และรุ่งรัตน์ ศรีสุริยเวศน์. (2552). รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ ความเชื่อ แบบแผนการดื่มและปัจจัยทำนายการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนไทยในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.

- ลาวิตรี อัจฉางค์กรชัย โอนโซา หมักทองและถนอมศรี อินทนนท์. (2551). *การเฝ้าระวังพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ในประเทศไทย. เครือข่ายวิชาการวิจัยและข้อมูลด้านสารเสพติดในภาคใต้ สำนักวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.*
- อภิรดี จุฑะศร. (2550). *สาระนั้นรู้เกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์.* กรุงเทพมหานคร: มุลินิธิธรรมศาสตร์และศูนย์ข้อมูลเพื่อการรู้เท่าทันแอลกอฮอล์.
- อดิศวร์ หลายชูไทย และ อาภา ศิริวงศ์ ณ อยุธยา.(2545). *สุราในสังคมไทย (พิมพ์ครั้งที่ 2).* กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Anthony, J. C., & Petronis, K. R. (1995). Early-onset drug use and risk of later drug problems. *Drug Alcohol Depend, 40, 9-15.*
- Bandura, A. (1986). *Social foundations of thought and action: A social cognitive theory.* New York: Prentice-Hall.
- Berndt, T. (1996). Transitions in friendship and friends influence. In J. A. Graber, J. Brooks-Gunn., & A. C. Petersen. (Eds), *Transitions through adolescence: Interpersonal domains and context* (pp. 57-84). New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates.
- Champion, H. L., Foley, K. L., & DuRant, R. H., Hensberry, R., Altman, D., & Wolfson, M. (2004). Adolescent sexual victimization, use of alcohol and other substances, and other health risk behaviors. *Journal of Adolescent Health, 35, 321-328.*
- Chumpolweerapong, P. (2005). Alcohol consumption behavior of female adolescents: case study in vocational training colleges in Rayong province, Thailand. Unpublished master's thesis, Mahidol University, Bangkok.
- Cooper, M. L. (2002). Alcohol use and risky sexual behavior among college students and youth: evaluating the evidence. *Journal of Studies on Alcohol Supplement. 14, 101-117.*
- Ellickson, P., Tucker, J. S., & Klein, D. J. (2003). Ten-year prospective study of public health problems associated with early drinking. *Pediatrics, 111, 949-955.*
- Gerrard, M., Gibbons, F. X., Benthin, A. C., & Hessling, R. M. (1996). A longitudinal study of the reciprocal nature of risk behaviors and cognitions in adolescents: what you do shapes what you think and vice versa. *Health Psychology, 15, 344-354.*
- Gordon, N. P. (1986). Never smokers, triers, and current smokers: Three distinct target groups for school-based antismoking programs. *Health Education Quarterly, 113, 163-180.*
- Grant, B. F., Stinson, F.S., & Harford, T.C. (2001). Age at onset of alcohol use and DSM-IV alcohol abuse and dependence: A 12-year follow-up. *Journal of Substance Abuse. 13, 493-504.*
- Griffin, K. W., Botvin, G. J., Scheier, L. M., Doyle, M. M., & Williams, C. (2003). Common predictors of cigarette smoking, alcohol use, aggression, and delinquency among inner-city minority youth. *Addictive Behaviors, 28, 1141-1148.*
- Harrell, Z. A. T., & Karim, N. M. (2008). Is gender relevant only for problem alcohol behaviors? An examination of correlates of alcohol use among college students. *Addictive Behaviors, 33, 359-365.*
- Hawkins, J. D., Graham, J. W., Maguin, E., Abbott, R., Hill, K. G., & Catalano, R. F. (1997). Exploring the effects of age of alcohol use initiation and psychosocial risk factors on subsequent alcohol misuse. *Journal of Studies on Alcohol, 58, 280-290.*
- Kerr-Correa, F., Igami, T. Z., Hiroce, V., & Tucci, A. M. (2007). Patterns of alcohol use between genders: A cross-cultural evaluation. *Journal of Affective Disorders, 102, 265-275.*
- Kuther, T. L. (2002). Rational decision perspectives on alcohol consumption by youth revising the theory of planned behavior. *Addictive Behaviors, 27, 35-47.*
- Lincoln, Y. S. & Guba, E. G. (1985). *Naturalistic inquiry.* London: SAGE.
- Nolen-Hoeksema, S. (2004). Gender differences in risk factors and consequences for alcohol use and problems. *Clinical Psychology Review, 24, 981-1010.*

- Piko, B. F., Wills, T. A., & Walker, C. (2007). Motives for smoking and drinking: Country and gender differences in samples of Hungarian and US high school students. *Addictive Behaviors*, *32*, 2087–2098.
- Polit, D. F., & Hungler, B.P. (1995). *Nursing Research : Principle and Method*. 5th ed. Philadelphia: J.B. Lippincott.
- Pope, S. K., Smith, P. D., Wayne, J. B., & Kelleher, K. L. (1994). Gender differences in rural adolescent drinking patterns. *Journal of Adolescent Health*, *15*, 359–365.
- Sneed, C. D., Morisky, D. E., Rotheram-Borus, M. J., Ebin, V. J., & Malotte, K. (2001). Patterns of adolescent alcohol, cigarette, and marijuana use over a 6-month period. *Addictive Behaviors*, *26*, 415–423.
- Stunin, L. (1999). Drinking perceptions and drinking behaviors among urban black adolescents. *Journal of Adolescent Health*, *25*, 264–275.
- Swahn, M. H., Simon, T. R., Hammig, B. J., & Guerrero, J. L. (2004). Alcohol consumption behaviors and risk for physical fighting and injuries among adolescent drinkers. *Addictive Behaviors*, *29*, 959–963.
- Urberg, K. A., Luo, Q., Pilgrim, C., & Degirmencioglu, S. M. (2003). A two-stage model of peer influence in adolescent substance use: Individual and relationship-specific differences in susceptibility to influence. *Addictive Behavior*, *28*, 1243–1256.
- Yeh, M. & Chiang, I. (2005). Comparison of the predictors of alcohol use and misuse among Han and aboriginal students in Taiwan. *Addictive Behaviors*, *30*, 989–1000.
- Yeh, M., Chiang, I., & Huang. (2006). Gender differences in predictors of drinking behavior in adolescents. *Addictive Behaviors*, *31*, 1929–1938.
- Yu, J. (1998). Perceived parental/peer attitudes and alcohol-related behaviors: an analysis of the impact of the drinking age law. *Substances Use and Misuse*, *33*, 2687–2702.
- World Health Organization. (2004). *Global Status Report: Alcohol Policy*.